

ingediend op **1057** (2021-2022) – Nr. 1
10 december 2021 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

betreffende de Vervoersautoriteit

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	9
Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen.....	15
Advies van de Raad van State	27
Ontwerp van decreet.....	35

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid voor het Departement Mobiliteit en Openbare Werken om personeelsleden van De Lijn over te nemen in het kader van de werking van de nog door de Vlaamse Regering op te richten Vervoersautoriteit.

Daarnaast wordt een dienst met afzonderlijk beheer (DAB) Vervoersautoriteit opgericht zodat de budget- en contractopvolging door de Vervoersautoriteit op de meest efficiënte manier kan verlopen.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Op 3 april 2019 keurde het Vlaams Parlement het decreet betreffende de basisbereikbaarheid (verder decreet Basisbereikbaarheid) goed, dat op 26 april 2019 werd bekrachtigd en afgekondigd. Het decreet Basisbereikbaarheid introduceert een vraaggericht openbaar vervoer: het aanbod wordt daarmee beter afgestemd op de vervoersvraag van de reiziger en op de reële vervoersstromen.

Het openbaar vervoer bestaat uit een gelaagd model van netwerken die elkaar aanvullen: het treinnet, het kernnet, het aanvullend net en het vervoer op maat. Artikel 35 van het decreet Basisbereikbaarheid bepaalt dat het vervoer op maat wordt geoperationaliseerd en gecoördineerd door een Mobiliteitscentrale.

Eén van de uitgangspunten van het decreet Basisbereikbaarheid is dat het aanbod van openbaar vervoer niet op zichzelf staat maar deel uitmaakt van het totale mobiliteitsnetwerk. Om dit goed en kostenefficiënt te organiseren, is er nood aan een overkoepelende mobiliteitsregie – onafhankelijk aan de modus – die in handen is van de Vlaamse overheid.

Er wordt een overkoepelende mobiliteitsregie uitgebouwd om onder meer de volgende doelstellingen overeenkomstig artikel 5, §1, van het decreet Basisbereikbaarheid te realiseren:

- het bereikbaar maken van belangrijke maatschappelijke functies op basis van een vraaggericht systeem met een optimale inzet van vervoers- en financiële middelen;
- combimobiliteit en synchromodaliteit faciliteren en een geïntegreerd mobiliteitsnetwerk uitwerken; alle initiatieven voor collectief aangeboden vervoer of vervoer op maat capteren en integreren en de exploitatievoorwaarden vereenvoudigen;
- een gedeelde verantwoordelijkheid creëren van de verschillende actoren.

Basisbereikbaarheid gaat hand in hand met een duurzaam ruimtelijk kader door middel van een geïntegreerde aanpak van vervoer, infrastructuur en ruimtelijke ontwikkelingen, op het gebied van planvorming, financiering, investeringen, onderhoud en exploitatie.

Deze overkoepelende mobiliteitsregie komt toe aan het modusneutrale Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De conceptnota van de Vlaamse Regering van 10 mei 2019 betreffende de uitwerking van de Mobiliteitscentrale vermeldt dat het Departement Mobiliteit en Openbare Werken een vervoersautoriteit zal oprichten. De vervoersautoriteit zal de

decretaal bepaalde rol van het departement als modusneutrale en overkoepelende mobiliteitsregie ondersteunen door het opnemen van specifieke regietaken die verband houden met het lijngebonden openbaar vervoer en het vervoer op maat.

De opname van een regierol door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken is zeer belangrijk. Er is een sterke verwevenheid tussen de uitbouw van de Mobiliteitscentrale en de uitbouw van het mobiliteitsnetwerk. Er zal immers een nauwe verbondenheid tussen beleidsvorming en -uitvoering aanwezig blijven, in samenwerking met de verschillende belanghebbenden. Gelet op de sterke verwevenheid tussen uitvoering en regie is het van belang dat het Departement Mobiliteit en Openbare Werken de aansturing voor zijn rekening neemt.

De ter zake uitgewerkte Europese regelgeving – en in het bijzonder Europese verordening 1370/2007 – ondersteunt deze visie door een duidelijk onderscheid te maken tussen de bevoegde instantie en de exploitant van openbare diensten. Ook in Wallonië bijvoorbeeld is dergelijke opsplitsing voorzien in het decreet van 21 december 1989 betreffende de diensten voor het openbaar vervoer in het Waalse Gewest, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen de 'autorité organisatrice de transport' (AOT) en de 'Opérateur de Transport de Wallonie' (OTW).

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 streeft naar een verdere operationalisering van het decreet Basisbereikbaarheid en benadrukt de regierol van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken als volgt: "De fundamenten van basisbereikbaarheid, ic een sterk, vraaggericht openbaar en collectief vervoer, netwerken van veilige fietspaden en -snelwegen en mobipunten waar de overstap tussen verschillende vervoersmodi gefaciliteerd wordt, worden in heel Vlaanderen samen met de vervoerregio's gelegd, onder regie van het Departement MOW. (...) In de vervoerregio's overleggen de diverse mobiliteitsspelers (De Lijn, Departement MOW, AWV, De Vlaamse Waterweg, NMBS, Infrabel...) op structurele basis met de lokale besturen, onder regie van het Departement MOW." (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1).

Er zal door de Vlaamse Regering een Vervoersautoriteit worden opgericht als administratieve entiteit bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Zoals hierboven aangehaald, staat de Vervoersautoriteit in voor specifieke regietaken die verband houden met het lijngebonden openbaar vervoer en het vervoer op maat. Het voorliggend ontwerp van decreet strekt ertoe om de mogelijkheid te bieden aan het departement om hiertoe personeelsleden van De Lijn over te nemen.

Daarnaast wordt door voorliggend ontwerp van decreet bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken de DAB Vervoersautoriteit opgericht als dienst met afzonderlijk beheer, overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en dit ten behoeve van het financieel en boekhoudkundig beheer in het kader van de bovenvermelde regietaken.

B. Inhoud

1. Beleidsmaatregelen en doelstelling

Initieel zouden de ontwerpbevestigingen inzake de oprichting van een Vervoersautoriteit als administratieve entiteit en met betrekking tot de overdracht van personeelsleden van De Lijn, worden opgenomen als wijzigingsbepalingen in het decreet Basisbereikbaarheid.

Uit het advies van de Inspectie van Financiën van 11 april 2021 bleek de voorkeur uit te gaan naar een apart decreet, waarbinnen tevens de DAB Vervoersautoriteit wordt opgericht.

Als gevolg van het advies van de Raad van State van 28 oktober 2021 wordt de opzet van het decreet verengd tot oprichting van de DAB Vervoersautoriteit en de wettelijke basis voor de mogelijke overdracht van personeel van het extern verzelfstandigd agentschap (EVA) Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn naar het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

2. Impactanalyse

Door middel van de door de Vlaamse Regering op te richten administratieve entiteit Vervoersautoriteit zal een hoog kwalitatief (extra) aanbod van openbaar personenvervoer verder worden gestimuleerd middels de verduidelijking van de regierol van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Deze centrale regierol zal gedeeltelijk vorm krijgen door de oprichting door de Vlaamse Regering van een administratieve entiteit Vervoersautoriteit, die specifieke regietaken opneemt die verband houden met het lijngebonden openbaar vervoer en het vervoer op maat.

De Vervoersautoriteit kan ook worden beschouwd als praktische uitwerking van de zogenaamde 'bevoegde instantie' zoals voorzien in de Europese verordening 1370/2007.

Door middel van de door dit decreet op te richten DAB Vervoersautoriteit wordt een centrale budget- en contractopvolging gegarandeerd. De oprichting van de DAB Vervoersautoriteit maakt dat deze kan beschikken over een afgescheiden boekhouding en begroting. Dit betekent dat de budget- en contractopvolging door de Vervoersautoriteit op de meest efficiënte manier kan verlopen. Dat is met name noodzakelijk omdat de Vervoersautoriteit met verschillende soorten inkomsten en uitgaven moet kunnen werken.

Om bovenvermelde regietaken uit te voeren voorziet het ontwerp van decreet dat het Departement Mobiliteit en Openbare Werken personeelsleden van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn kan overnemen om in te zetten voor bepaalde taken die worden overgeheveld van De Lijn naar de Vervoersautoriteit.

Daarnaast zal het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, waar nodig, ook eigen personeelsleden toewijzen aan de Vervoersautoriteit of specifiek daarvoor aanwerven.

De DAB Vervoersautoriteit daarentegen beschikt niet over eigen personeelsleden; bijgevolg worden deze voorzien door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, samen met de nodige logistieke ondersteuning.

3. Implementatie

De Vlaamse Regering zal op grond van haar eigen uitvoeringsbevoegdheid, conform artikel 87 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI), de regietaken en de werking van de administratieve entiteit Vervoersautoriteit en van de DAB Vervoersautoriteit bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden onder dewelke personeelsleden van De Lijn kunnen worden overgenomen door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Het decreet zal in werking treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 1 januari 2024.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Advies van de Inspectie van Financiën

De Inspectie van Financiën verleende op 14 juni 2021 gunstig advies over het ontwerp van decreet.

2. Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA)

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen verleende op 17 september 2021 zijn advies.

De MORA formuleert in dit advies geen opmerkingen op het ontwerp van decreet, maar doet wel een aantal suggesties voor het uitvoeringsbesluit, aangezien een groot aantal strategische beleidskeuzes zullen uitgewerkt worden in dergelijk uitvoeringsbesluit.

Het uitvoeringsbesluit moet voor de MORA aangeven hoe de tactische rol van de Vervoersautoriteit zal worden ingevuld en welke verantwoordelijkheden en taken toebehoren aan de Vlaamse Regering, het strategische en het operationele regieniveau.

De MORA doet een aantal suggesties met betrekking tot de taken die moeten worden meegenomen in het uitvoeringsbesluit:

- zorgen voor afstemming tussen vervoerslagen, integratie van tarieven en tickets en toegang tot reisinformatie. Dit vergt samenwerking met en afstemming tussen verschillende beleidsdomeinen;
- de vervoersautoriteit zal als beheerinstantie fungeren van het openbaar vervoer in Vlaanderen en heeft voor de MORA een belangrijke monitoring- en rapporteringstaak over de organisatie en prestaties van het openbaar vervoer;
- jaarlijks de dienstverlening van het openbaar vervoer monitoren;
- jaarlijks een tevredenheidsenquête opstellen van gebruikers van het openbaar vervoer;
- er mee op toezien dat de benchmark van de interne exploitant kwalitatief wordt uitgevoerd en ondersteunen waar nodig.

Hierop kan geantwoord worden dat de Vervoersautoriteit specifieke regietaken zal opnemen die verband houden met het lijngebonden openbaar vervoer en het vervoer op maat en dat de door de MORA geformuleerde suggesties worden geëvalueerd naar aanleiding van het uitvoeringsbesluit dat de oprichting van de administratieve entiteit Vervoersautoriteit, haar taken en werking zal regelen.

Over het eventueel overhevelen van de tweedelijnsklachtenafhandeling van de Vlaamse Ombudsdienst naar de Vervoersautoriteit is nog geen beslissing genomen.

Een mobiliteitsindiceringstoepassing voor doelgroepreizigers zal zo veel als mogelijk gebruikmaken van bestaande informatie, wat impliceert dat er hierover met verschillende instanties zal moeten overlegd worden (zoals door de MORA gevraagd).

3. Advies van de Raad van State

Op 28 oktober 2021 verleende de Raad van State zijn advies nr. 70.226/3.

Conform de opmerkingen onder punt 3.1 tot en met 3.4 werden artikel 3, het tweede en derde lid van artikel 5, artikel 6 en 7 weggelaten uit het ontwerp van decreet nu de Raad van State van oordeel is dat de decreetgever enkel bevoegd is voor de oprichting van de DAB Vervoersautoriteit. Het komt aan de Vlaamse Regering toe om enerzijds de bevoegdheden, organisatie en werking van de DAB Vervoersautoriteit te regelen en anderzijds de administratieve entiteit Vervoersautori-

teit bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken op te richten en haar taken en werking vast te stellen conform de bevoegdheden die voortvloeien uit artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 6 (voorheen artikel 9) werd aangevuld met een uiterste datum van inwerkingtreding in overeenstemming met de opmerking van de Raad van State onder punt 5.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Het voorliggende ontwerp van decreet betreft een gewestbevoegdheid. De inhoud van dit ontwerp van decreet regelt namelijk aspecten van het mobiliteitsbeleid die onder de bevoegdheid van de gewesten vallen (artikel 6, §1, X, eerste lid, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 2. Personeel

Artikel 3

In dit artikel – geïnspireerd op artikel 5bis van het decreet van 31 januari 2003 betreffende de oprichting van een Eigen Vermogen “Flanders Hydraulics”, ingevoegd bij het decreet van 9 oktober 2020 – wordt de decretale grondslag gecreëerd voor de overname door het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van personeelsleden van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn die zullen worden ingezet voor specifieke regietaken die verband houden met het lijngebonden openbaar vervoer en het vervoer op maat.

Aangezien de personeelsleden van De Lijn – in tegenstelling tot die van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken – niet vallen onder het toepassingsgebied van het Vlaamse personeelsstatuut van 13 januari 2006 (VPS), moeten de voorwaarden van het VPS worden nageleefd om als personeelslid van De Lijn bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken tewerkgesteld te kunnen worden.

Teneinde het gelijkheidsbeginsel te garanderen, voorziet het derde lid van het artikel dan ook dat de kandidaten moeten slagen voor een objectieve selectieproef. Hoofdstuk 2 van titel III van het VPS van 13 januari 2006 bepaalt de regels inzake de selectie via een objectief wervingssysteem.

Dat externen zich kunnen kandidaat stellen voor deze functie bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt op basis van de formulering van dit artikel van het ontwerp van decreet niet uitgesloten. Het ontwerp van decreet voorziet wel dat de Vlaamse Regering de voorwaarden van de objectieve selectieproef vaststelt.

Bij de concrete uitwerking van deze regels via een besluit van de Vlaamse Regering zal het gelijkheidsbeginsel gerespecteerd worden. Zo kan de objectieve selectie bijvoorbeeld bestaan uit een screening van het cv en een selectie-interview op basis van vooraf vastgestelde selectiecriteria die deel uitmaken van het functieprofiel en die worden beschreven in het selectiereglement.

Het selectie-interview wordt afgenomen door een jury die bestaat uit medewerkers van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Op basis van de resultaten

van de selectie-interviews ontvangt de manager van de in dienst nemende overheid gemotiveerde adviezen over elke kandidaat. De in dienst nemende overheid neemt de beslissing over de indienstneming op basis van de geformuleerde adviezen.

Hoofdstuk 3. De DAB Vervoersautoriteit

Artikel 4

Dit artikel voorziet in de oprichting van de DAB Vervoersautoriteit bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Deze wordt overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) opgericht als dienst met afzonderlijk beheer die instaat voor het budgettair, financieel en boekhoudkundig beheer.

Voormeld artikel in de VCO bepaalt dat een DAB, behoudens andersluidende bepaling, de in de VCO bepaalde regels volgt die van toepassing zijn op de Vlaamse Gemeenschap.

De oprichting van de DAB Vervoersautoriteit maakt dat deze kan beschikken over een afgescheiden boekhouding en begroting. Dit betekent dat de budget- en contractopvolging door de Vervoersautoriteit op de meest efficiënte manier kan verlopen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het gegeven dat de Vervoersautoriteit diverse inkomsten en uitgaven zal hebben.

De begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer maken deel uit van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en worden hieraan toegevoegd. Op het einde van het begrotingsjaar wordt het niet-aangewende gedeelte van het begrotingssaldo van de diensten met afzonderlijk beheer overgedragen naar het volgende begrotingsjaar.

Artikel 5

Dit artikel voorziet in de bepalingen met betrekking tot de wijze waarop de begroting van de DAB Vervoersautoriteit wordt gestijfd; dit is via een betoelaging ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap (die de compensatie voor de opdracht van openbardienstverlening en de werking van de Mobiliteitscentrale dekt) enerzijds en via de eigen ontvangsten van de DAB anderzijds. De eigen ontvangsten bestaan o.a. uit de ontvangsten van de verkoop van vervoerbewijzen voor het vervoer op maat en uit eventuele bijdragen van zogenoemde derde-betalers.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 6

Het decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 1 januari 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet betreffende de Vervoersautoriteit

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° decreet Basisbereikbaarheid van 26 april 2019: het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid;
- 2° Departement Mobiliteit en Openbare Werken: het departement binnen het homogene beleidsdomein, vermeld in artikel 28, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, waaraan de beleidsondersteunende opdrachten inzake mobiliteit worden toevertrouwd;
- 3° Vlaamse Codex Overheidsfinanciën: de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 4° Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn: de rechtspersoon die opgericht is bij het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn.

Hoofdstuk 2. De Vervoersautoriteit

Art. 3. Bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt een Vervoersautoriteit opgericht.

De Vervoersautoriteit staat in voor regietaken die betrekking hebben op het openbaar personenvervoer, vermeld in artikel 32 van het decreet Basisbereikbaarheid van 26 april 2019. De Vlaamse Regering bepaalt de regietaken en de werking van de Vervoersautoriteit.

Art. 4. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken kan de personeelsleden van de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn die kunnen worden ingezet voor de

regietaken, vermeld in artikel 3, tweede lid, overnemen onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Als bij de overname van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, blijkt dat ze een hogere geldelijke beloning krijgen dan de beloning die voor eenzelfde functie bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van toepassing is, behouden de betrokken personeelsleden de beloning die op het moment van de overname geldt, zonder afbreuk te doen aan de wettelijke mechanismen inzake de aanpassing van de lonen aan de evolutie van de consumptieprijzen, tot op het ogenblik dat de beloning overeenstemt met de lonen die voor eenzelfde functie bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken gelden. Als binnen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken eenzelfde functie niet aanwezig is, bepaalt de Vlaamse Regering de salarisschalen van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid.

De personeelsleden, vermeld in het eerste lid, kunnen alleen worden overgenomen als ze slagen voor een objectieve selectieproef, waarvan de voorwaarden worden vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 3. De DAB Vervoersautoriteit

Art. 5. Bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt de DAB Vervoersautoriteit opgericht als dienst met afzonderlijk beheer, overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

De Vlaamse Regering bepaalt voor welke delen van de regietaken vermeld in artikel 3, tweede lid, de DAB Vervoersautoriteit instaat voor het budgettaire, financiële en boekhoudkundige beheer.

De Vlaamse Regering bepaalt de werking van de DAB Vervoersautoriteit.

Art. 6. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken voorziet in de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden ten behoeve van de DAB Vervoersautoriteit, voor de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 5, tweede lid.

Hoofdstuk 4. Het materiële en financiële beheer van de DAB Vervoersautoriteit

Art. 7. Het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt aangesteld als beheerder van de DAB Vervoersautoriteit.

De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor het beheer van en het toezicht op de DAB Vervoersautoriteit.

Art. 8. De begroting van de DAB Vervoersautoriteit wordt gestijfd door :

- 1° de betoelaging ten laste van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° alle ontvangsten voortvloeiend uit het beheer en de exploitatie door de DAB Vervoersautoriteit.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Art. 9. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op [DATUM].

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

ADVIES VAN DE MOBILITEITSRAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Decreet Vervoersautoriteit

Brussel, 17 september 2021

Adviesvraag: Ontwerp van decreet betreffende de vervoersautoriteit
Adviesvrager: Lydia Peeters - Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Ontvangst adviesvraag: 12 juli 2021
Goedkeuring raad: 17 september 2021

Contactpersoon: Koen De Meyer - kdmeyer@serv.be

Inleiding

1 Situering

De Vlaamse Regering keurde 'het ontwerp van decreet betreffende de vervoersautoriteit' principieel goed op negen juli 2021. Minister Peeters vroeg de MORA hierover om advies op twaalf juli 2021 met een adviestermijn van 30 dagen. Een adviesvraag in volle vakantieperiode bemoeilijkt de organisatie van het maatschappelijk debat. Door de bespreking van de andere ontvangen adviesvragen kon een eerste inhoudelijke bespreking pas plaatsvinden op de MORA Commissie Personenmobiliteit van 31 augustus. De Raad apprecieert dan ook dat de adviestermijn werd verlengd tot 17 september om ook een debat op de Algemene Raad mogelijk te maken.

De MORA-leden formuleerden in het adviesproces een aantal vragen ter verduidelijking. We willen het kabinet van minister Peeters en het departement MOW bedanken voor de gekregen antwoorden als onderbouwing voor het debat.

De Vlaamse Regering biedt met dit korte ontwerp van decreet een decretale basis voor de oprichting van een vervoersautoriteit bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Een groot aantal strategische beleidskeuzes zullen nog uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit.

Daarom formuleert de MORA in dit advies geen opmerkingen op het ontwerp van decreet, maar formuleert de Raad een aantal suggesties die kunnen meegenomen worden bij de vormgeving van het uitvoeringsbesluit.

2 Korte inhoud

Dit ontwerp van decreet biedt een verdere concretisering van het decreet Basisbereikbaarheid van 26 april 2019 dat stelt dat om het mobiliteitsnetwerk goed en kostenefficiënt te organiseren, er nood is aan een overkoepelende mobiliteitsregie – onafhankelijk van de modus – die in handen is van de Vlaamse overheid.

Het ontwerp van decreet beoogt de vervoersautoriteit en haar rol decretaal te verankeren en komt daarmee tegemoet aan Europese Verordening 1370/2007 die deze visie ondersteunt door een duidelijk onderscheid te maken tussen de bevoegde instantie en de exploitant van openbare diensten.

Met dit ontwerp van decreet worden er juridisch gesproken twee vervoersautoriteiten opgericht:

- Een vervoersautoriteit als administratieve entiteit binnen het departement Mobiliteit en Openbare Werken. De vervoersautoriteit zal regietaken opnemen die verband houden met het vervoer op maat en het openbaar vervoer, met personeel dat ressorteert onder het departement MOW. Deze taken worden later vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering.
- Daarnaast wordt bij het departement MOW de DAB Vervoersautoriteit opgericht als dienst met afzonderlijk beheer, overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. De oprichting van een DAB Vervoersautoriteit wordt gemotiveerd omdat het het beheer van financiële en boekhoudkundige stromen faciliteert. Daarnaast wordt aangehaald dat een DAB een aangewezen structuur is om een deel van de btw te recupereren. Het is het personeel van het departement MOW die de specifieke taken van de

DAB zal uitvoeren. Het hoofd van het departement MOW wordt aangesteld als beheerder van de DAB Vervoersautoriteit.

De vervoersautoriteit krijgt inkomsten uit:

- de toelage vanuit de gewone overheidsbegroting (compensatie openbare dienstverlening),
- de verkoop van vervoerbewijzen. In eerste instantie vervoerbewijzen die door de Mobiliteitscentrale voor het gebruik van het Vervoer op Maat worden verkocht
- Via derdebetalers (bv. gemeenten) die bv. een bijkomend aanbod aan Vervoer op Maat financieren via contracten die de vervoersautoriteit in de markt zet.

De voornaamste uitgaves gaan naar de vergoeding van contracten met exploitanten Vervoer op Maat, de exploitanten leerlingenvervoer en de exploitant van de Mobiliteitscentrale.

Het ontwerp van decreet voorziet dat het departement MOW personeelsleden van De Lijn kan overnemen om in te zetten voor specifieke taken die worden ingevuld door de vervoersautoriteit. Het kan dan gaan om de taken inzake de contracten voor het leerlingenvervoer of Vervoer op Maat, maar ook om specifieke taken ter voorbereiding of opvolging van deze contracten. Bijvoorbeeld de omschrijving van de te verrichten vervoerprestaties en monitoring hiervan.

Het ontwerp van decreet stelt dat de Vlaamse Regering nog een aantal zaken concreet zal uitwerken: de regietaken en werking van de (DAB) Vervoersautoriteit, de regels voor het beheer van en het toezicht op de DAB Vervoersautoriteit en de voorwaarden voor de selectieproef voor personeelsleden van De Lijn.

Advies

De MORA stelt vast dat het voor advies voorgelegde 'ontwerp van decreet betreffende de vervoersautoriteit' een kort oprichtingsdecreet is. Veel strategische beleidskeuzes zoals de regietaken en werking, het beheer en toezicht op de vervoersautoriteit moeten nog uitgewerkt worden in een uitvoeringsbesluit.

Uit de nota met verduidelijkende antwoorden van het kabinet van minister Peeters en het departement MOW blijkt dat het de bedoeling is om het uitvoeringsbesluit snel goed te keuren na de finale goedkeuring van het decreet door het Vlaams Parlement. Daarom formuleert de Raad geen opmerkingen op het oprichtingsdecreet, maar geeft hij in dit advies een aantal suggesties mee om mee te nemen bij de verdere vormgeving van de vervoersautoriteit en het uitvoeringsbesluit.

In dit advies formuleren we enkele opmerkingen op het beleidsproces van basisbereikbaarheid, geven we onze visie op de rol van de vervoersautoriteit en suggereren we enkele taken die moeten geconcretiseerd worden in het uitvoeringsbesluit.

3 Beleidsproces basisbereikbaarheid

Het decreet basisbereikbaarheid van 26 april 2019 werd breed geformuleerd waardoor vele politieke keuzes deze legislatuur nog moesten uitgewerkt worden. De MORA vindt het positief dat hij in dit beleidsproces actief wordt betrokken, maar stelt tegelijk vast dat de versnipperde oplevering van het verdere wettelijke kader basisbereikbaarheid in verzamel- en oprichtingsdecreten en vele strategische uitvoeringsbesluiten voor onduidelijkheid zorgen bij het mobiliteitsmiddenveld en de reiziger. Het is onduidelijk wanneer bepaalde wetgeving zal worden opgeleverd, in welke vorm en hoe de verschillende actoren zich tot elkaar zullen verhouden. Dit bemoeilijkt het maatschappelijk debat.

De MORA herhaalt zijn suggestie uit zijn advies¹ van 19 september 2018 om een kalender op te stellen voor alle betrokken stakeholders en belanghebbenden om duidelijkheid te scheppen in de verdere timing van het wetgevend proces. Daarnaast vraagt de MORA om ook actief te communiceren naar de reiziger zodat hij weet welke toekomstige veranderingen basisbereikbaarheid voor hem zullen teweegbrengen en tot wie hij zich moet richten voor informatie, klachten enz.

4 Vervoersautoriteit moet meer zijn dan contractbeheerder

Het decreet basisbereikbaarheid wijst in artikel 5 de overkoepelende mobiliteitsregie toe aan het departement Mobiliteit en Openbare Werken. De memorie van toelichting duidt de verschillende regieniveaus:

- het strategisch niveau staat in voor het vastleggen van beleidsprincipes en service levels.
- het tactisch niveau vertaalt die in netwerken en projecten.

¹ MORA, 19 september 2018. 'Advies op het voorontwerp van decreet basisbereikbaarheid'. Beschikbaar via: <https://bit.ly/3taV7aD>

- het operationeel niveau bedient de netwerken en voert de projecten uit.

De vervoersautoriteit levert een bijdrage aan het vertalen van de strategische visie naar meer concrete voorstellen op tactisch niveau. Het beleid op tactisch niveau vormt mee de basis voor het programma van eisen dat het technisch luik vormt van o.a. het openbare dienstcontract met de interne operator en de contracten met de privé-operatoren.

De memorie van toelichting van het ontwerpdecreet vervoersautoriteit geeft kort al enkele denkpistes mee voor de verdere taakomschrijving van de vervoersautoriteit in een besluit. Het gaat om enkele specifieke taken die hoofdzakelijk betrekking hebben op o.a. het beheer van het contract met de Mobiliteitscentrale, het beheer van deelsystemen en het beheer van het openbaar dienstencontract met de interne operator VVM De Lijn en latere mogelijke aanbieders op het Kernnet en Aanvullend Net.

Het uitvoeringsbesluit moet voor de MORA aangeven hoe de tactische rol van de vervoersautoriteit zal worden ingevuld en welke verantwoordelijkheden en taken toebehoren aan de Vlaamse Regering, het strategische en het operationele regieniveau. Het moet bijvoorbeeld duidelijk zijn dat het vastleggen van het openbare dienstencontract met de interne operator een politieke verantwoordelijkheid is van de Vlaamse Regering en de vervoersautoriteit mee toeziet op het beheer van het contract. De operationele taken komen dan toe aan de interne operator zelf.

Volgende principes worden best meegenomen bij de verdere concretisering van de vervoersautoriteit als contractbeheerder van de operatoren belast met het uitvoeren van de diensten inzake openbaar vervoer:

- Voor de MORA is het mobiliteitssysteem een verantwoordelijkheid van de overheid. De concretisering van basisbereikbaarheid is voor de MORA een openbare dienstverplichting die moet vertrekken van de noden van de gebruiker aan de bereikbaarheid van basisfuncties. De reiziger moet centraal staan bij het vormgeven van de taakomschrijving van de vervoersautoriteit. De vervoersautoriteit moet er mee op toezien dat de reiziger zich vlot kan verplaatsen over verschillende modi, over vervoerregio- en gewestgrenzen heen, met geïntegreerde tarieven en real-time reisinformatie.
- De vervoersautoriteit moet er op toezien dat alle modi hun rol spelen binnen het mobiliteitsnetwerk maar de operationele vrijheid laten aan de operatoren. Voor de MORA is het belangrijk dat de spontaniteit en dynamiek in de mobiliteitssector maximaal kan werken, met een vervoersautoriteit die mee garandeert dat de reiziger zijn bestemmingen vlot kan bereiken. De vervoersautoriteit moet ook fungeren als centraal Vlaams aanspreekpunt voor binnen- en buitenlandse operatoren die mee een rol willen spelen in de concretisering van basisbereikbaarheid. Deze actoren hebben baat bij een ambitieus en consistent beleid inzake dataregelgeving en toegang tot diensten (tariefproducten, reservatiemogelijkheden, ...) alsook aan afstemming met andere spelers enz.

Het toekomstig Vlaams mobiliteitssysteem zal bestaan uit verschillende taken die toebehoren aan het tactische, operationele en uitvoerende regieniveau. Voor de MORA moet de minister er op toezien dat de vervoersautoriteit zijn rol van contractbeheerder zodanig kan uitvoeren dat de taken bij de verschillende operatoren naadloos bij elkaar aansluiten ten dienste van de gebruiker.

5 Taken

In dit hoofdstuk concretiseren we de principes uit het vorige hoofdstuk in een aantal taken die moeten worden meegenomen bij de vormgeving van het uitvoeringsbesluit. De Raad formuleert enkele suggesties rond afstemming, monitoring en kwaliteitsbewaking, tweede lijn klachtenafhandeling en mobiliteitsindicering.

Het uitvoeringsbesluit moet duidelijk aangeven hoe en door wie de werking van de vervoerautoriteit zal worden gecontroleerd. De MORA suggereert om jaarlijks een evaluatierapport publiek ter beschikking te stellen.

5.1 Afstemming faciliteren

De vervoersautoriteit moet er mee op toezien dat de vervoerslagen optimaal op elkaar zijn afgestemd, dat tarieven en tickets maximaal zijn geïntegreerd en de reiziger toegang heeft tot gebundelde reisinformatie. Dit impliceert dat de vervoersautoriteit samenwerking en afstemming moet faciliteren tussen beleidsdomeinen en – niveaus, in eerste instantie met de federale overheid die het treinnet beheert, met het departement Omgeving en met de vervoerregio's.

Samenwerking en informatie-uitwisseling moet inherent zijn aan de taken van een vervoersautoriteit. De Raad vraagt om in het uitvoeringsbesluit duidelijk op te nemen dat dialoog met de vervoersautoriteiten van de drie gewesten, het federale niveau en buurlanden op regelmatige basis moet plaatsvinden om gewestgrensoverschrijdende verplaatsingen te faciliteren. Ook private actoren zoals bv. de belangrijkste MaaS spelers worden best structureel betrokken bij dit overleg.

5.2 Monitoring en kwaliteitsbewaking

De vervoersautoriteit zal als beheerinstantie fungeren van het openbaar vervoer in Vlaanderen en heeft voor de MORA een belangrijke monitoring- en rapporteringstaak over de organisatie en prestaties van het openbaar vervoer. Om de monitoring en kwaliteitsbewaking efficiënt te laten verlopen, moet de vervoersautoriteit toezien of de 'key performance indicators' en 'service levels' worden behaald. Op deze manier zet de overheid in op kwaliteitsbewaking maar legt ze de verantwoordelijkheid in belangrijke mate bij de operatoren die de KPI's en service levels moeten halen.

De Raad ziet volgende taken voor de vervoerautoriteit die moeten opgenomen worden in het uitvoeringsbesluit:

- Het dataverhaal moet vertrekken van interoperabiliteit en dezelfde spelregels voor publieke en private aanbieders van mobiliteitsdiensten, ongeacht hun grootte, zodat publieke of private operatoren geen alleenrecht hebben over hun data. Hetzelfde geldt voor toegang tot diensten zoals tariefproducten. De vervoersautoriteit moet er, voor het alomvattend kader in voege treedt, mee op toezien dat beheerscontracten tussen de overheid en de openbaar vervoersoperatoren en overeenkomsten tussen publieke en private spelers, duidelijke afspraken bevatten rond wederkerigheid van data, welke data een open karakter moeten hebben en hoe maximale toegang tot diensten zoals tariefproducten wordt verzekerd. Bepalingen met betrekking tot het openstellen van reisinformatie, ticketing en betalingen moeten worden opgenomen in de contracten met alle operatoren. De vervoersautoriteit dient ook data uit te wisselen met het National Access Point (NAP).

- Jaarlijks de dienstverlening van het openbaar vervoer monitoren. De reiziger moet daarbij centraal staan. Indicatoren zoals toegankelijke en geïntegreerde reisinformatie, transparante en eenduidige tariefstructuren en -voorwaarden, de stappen naar één ticket voor alle modi, doorstroming, capaciteit, kostendekkingsgraad, openheid t.o.v. derden en het percentage van tickets verkocht door derden zoals publieke en private spelers enz. moeten een duidelijk beeld geven van de kwaliteit van het openbaar vervoer in Vlaanderen.
- Jaarlijks een tevredenheidsenquête opstellen van gebruikers van het openbaar vervoer en peilen naar de redenen waarom niet-reizigers het openbaar vervoer nog niet gebruiken.
- Er mee op toezien dat de benchmark van de interne exploitant kwalitatief wordt uitgevoerd en ondersteunen waar nodig.

5.3 Tweedelijns klachtenafhandeling

Het registreren en beantwoorden van klachten inzake de dienstverlening openbaar vervoer is in eerste instantie een taak voor de operator die deze klachten rechtstreeks ontvangt of via de Mobiliteitscentrale. De memorie van toelichting duidt dat de Vlaamse Regering desgevallend de vervoersautoriteit kan aanwijzen als instantie die instaat voor de klachtenafhandeling in tweede lijn voor openbaarvervoergebruikers. Dit zou een wijziging van het wettelijk kader vragen aangezien momenteel de Vlaamse Ombudsdienst is aangewezen als beroepsinstantie.

De MORA hecht veel belang aan een kwaliteitsvolle klachtenafhandeling. De Raad benadrukt dan ook zijn tevredenheid over het werk van de Vlaamse Ombudsdienst als beroepsinstantie voor tweedelijns klachtenafhandeling. Het is vandaag duidelijk voor de reiziger dat hij terecht kan bij de Vlaamse Ombudsdienst indien hij van mening is dat het antwoord van de operator niet volstaat. Als neutrale partij verzamelt de Ombudsdienst veel informatie, analyseert die, schrijft een verslag en geeft concrete beleidsaanbevelingen. Zo brengt deze dienst wezenlijke, klantgerichte verbeteringen teweeg bij de operatoren. De MORA wil de tweedelijns klachtenafhandeling dan ook bij voorkeur bij de Vlaamse Ombudsdienst houden. Deze taak toewijzen aan de vervoersautoriteit zal immers verwarring creëren bij de reiziger die zijn weg al zal moeten vinden in de vele veranderingen die basisbereikbaarheid met zich zal meebrengen.

5.4 Mobiliteitsindicering doelgroepreizigers

De conceptnota 'Uitwerking Mobiliteitscentrale' uit 2019 verduidelijkte dat het Vervoer op Maat zich richt op twee gebruikersgroepen: de open gebruiker en de doelgroepreiziger. De doelgroepreiziger is de gebruiker die geen gebruik kan maken van het aanwezige trein-, kern- of aanvullend net. Hij kan voor zijn verplaatsing gebruik maken van deur-tot-deur en kamer-tot-kamer vervoer. Deze reizigers doen momenteel beroep op de MAV's (Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer) en DAV's (Dienst Aangepast Vervoer) voor hun verplaatsingen. Ook de leerlingen die beschikken over het recht op collectief leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs behoren tot de beoogde doelgroepen. Voor deze groepen wordt via een rechtmatigheidstoets gekeken of iemand in aanmerking komt voor het specifieke vervoersaanbod.

In zijn advies op de 'Conceptnota Uitwerking Mobiliteitscentrale' gaf de MORA aan dat om te vermijden dat mensen uit de doelgroepen nog maar eens een onderzoek moeten ondergaan, de MORA het belangrijk vindt dat hierbij maximaal gebruik wordt gemaakt van reeds bestaande screenings zoals de tussenkomst voor mobiliteitshulpmiddelen, persoonsvolgende financiering, zorgbudget voor ouderen met zorgnood, Minder Mobielen Centrales, enzoverder.

In de nota met antwoorden van het kabinet van minister Peeters en het departement MOW wordt gesteld dat momenteel wordt onderzocht of het mobiliteitsindiceringsproces voor doelgroepreizigers Vervoer op Maat een taak moet zijn voor de vervoersautoriteit. In de voorlopige taakomschrijving zijn volgende taken opgenomen: het ontwikkelen en beheren van een automatische mobiliteitsindiceringsapplicatie, het uitschrijven en beheren van een contract met een externe dienstverlener voor manuele indicering, fungeren als beroepsinstantie voor klachten inzake indicering enz.

Voor de MORA is het mobiliteitsindiceringsproces niet louter een taak van de vervoersautoriteit. De Raad vraagt om het huidige proces te evalueren en samen met de experten van o.a. de betrokken beleidsdomeinen Welzijn en Onderwijs, van NOOZO - de Vlaamse adviesraad voor & door personen met een handicap -, enz. tot een mobiliteitsindiceringsproces te komen waarbij de doelgroepreiziger centraal staat.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 70.226/3
van 28 oktober 2021

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
'betreffende de Vervoersautoriteit'

Op 23 september 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘betreffende de Vervoersautoriteit’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 19 oktober 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 oktober 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt ertoe bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken een vervoersautoriteit op te richten die instaat voor regietaken die betrekking hebben op het openbaar personenvervoer (artikel 3). Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken kan de personeelsleden van de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn die kunnen worden ingezet voor deze regietaken, overnemen voor zover ze slagen voor een objectieve selectieproef (artikel 4).

Bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt een DAB Vervoersautoriteit opgericht als dienst met afzonderlijk beheer overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën voor door de Vlaamse Regering te bepalen delen van de regietaken die betrekking hebben op het openbaar personenvervoer (artikel 5). Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken voorziet in de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden ten behoeve van de DAB Vervoersautoriteit (artikel 6) en het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt aangesteld als beheerder (artikel 7). De begroting van de DAB Vervoersautoriteit wordt gestijfd door betoelaging ten laste van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap en alle ontvangsten die voortvloeien uit het beheer en de exploitatie door de DAB Vervoersautoriteit (artikel 8).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering (hierna: de regering) vast te stellen datum en uiterlijk op 1 januari 2024² (artikel 9).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. In de memorie van toelichting wordt de oprichting van de vervoersautoriteit als administratieve overheid bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken als volgt verantwoord:

“Er wordt voorgesteld om de oprichting van de vervoersautoriteit te regelen in een apart decreet, waarin alle aspecten over deze vervoersautoriteit worden geregeld. Deze aanpak beoogt de consistentie en coherentie van de bepalingen inzake de vervoersautoriteit te waarborgen: bepalingen zijn beter op elkaar afgestemd, termen zijn éénduidig en leemtes in de tekst eenvoudiger te voorkomen of aan te vullen. Een apart decreet biedt als

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Omtrent die datum: zie opmerking 5.

voornaamste voordeel dat er dus één duidelijk en harmonisch regelgevend kader is voor de vervoersautoriteit. Waar nodig wordt de link gemaakt met het decreet Basisbereikbaarheid.”

Te dien aanzien moet evenwel het volgende worden opgemerkt.

3.2. Uit artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ volgt dat het aan de regering toekomt de organisatie en de werking te regelen van haar diensten, ook als die zijn opgericht als diensten met afzonderlijk beheer. Die bepaling staat er derhalve aan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van die diensten.

3.3. In zoverre artikel 3 van het voorontwerp ertoe strekt bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken een vervoersautoriteit op te richten als administratieve entiteit, en de vervoersautoriteit, die niet over rechtspersoonlijkheid beschikt, als een dienst van de regering in de zin van de voormelde bijzondere wetsbepaling moet worden beschouwd, regelt het een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de regering behoort.

Bijgevolg moet die bepaling worden weggelaten uit het voorontwerp.

3.4. Luidens artikel 5, eerste lid, van het voorontwerp wordt een DAB Vervoersautoriteit opgericht overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (hierna: VCO). Die bepaling luidt:

“§ 1. Diensten met Afzonderlijk Beheer kunnen enkel bij decreet worden opgericht.

§ 2. De Diensten met Afzonderlijk Beheer volgen behoudens andersluidende bepaling de hiervoor bepaalde regels die van toepassing zijn op de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Regering kan voor de Diensten met Afzonderlijk Beheer evenwel afwijkende bepalingen over begroting en financieel beheer uitvaardigen als die bepalingen betrekking hebben op:

1° de opmaak en bekendmaking van een begroting en van rekeningen;

2° de aanleg en aanwending van reservefondsen.

§ 3. De begrotingen van de Diensten met Afzonderlijk Beheer maken deel uit van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en worden hieraan toegevoegd.

§ 4. Op het einde van het begrotingsjaar wordt het niet-aangewende gedeelte van het begrotingssaldo van de Diensten met Afzonderlijk Beheer overgedragen naar het volgende begrotingsjaar.”

Die bepaling houdt enkel in dat de oprichting van een dienst met afzonderlijk beheer bij decreet moet geschieden, hetgeen is verantwoord door de mogelijkheid om te voorzien in afwijkende bepalingen over begroting en financieel beheer.

Voor het overige komt het aan de regering toe om de bevoegdheden, organisatie en werking te regelen van de als dienst met afzonderlijk beheer opgezette diensten, aangezien het gaat om diensten van de uitvoerende macht, waarop artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 van toepassing is en waarvan het beheer alleen verschilt van dat van andere diensten van de regering in termen van begrotings- en boekhoudtechnieken.³

Vermits de decreetgever enkel bevoegd is voor de *oprichting* van de DAB Vervoersautoriteit, moeten de artikelen 5, tweede en derde lid, 6 en 7 van het voorontwerp, die betrekking hebben op de bevoegdheden, de organisatie en de werking van die dienst, worden weggelaten uit het voorontwerp.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

4. In artikel 4 van het voorontwerp wordt voor het Departement Mobiliteit en Openbare Werken in de mogelijkheid voorzien om, onder de voorwaarden die de regering bepaalt, personeelsleden van de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn over te nemen voor zover ze slagen voor een objectieve selectieproef.

De gemachtigde gaf dienaangaande de volgende toelichting:

“De afgelopen decennia zijn er heel veel personeelsleden van andere werkgevers overgeheveld naar de Vlaamse overheid, waarbij er telkens rekening moest worden gehouden met de verworven rechten die deze personeelsleden hadden opgebouwd bij hun vorige werkgever. Het gaat dan onder meer om:

1. De personeelsleden die de afgelopen decennia werden overgeheveld van de federale overheid in uitvoering van de opeenvolgende staatshervormingen;
2. De personeelsleden die in de vorige regeerperiode werden overgeheveld van de provincies in het kader van de interne staatshervorming;
3. De personeelsleden van privaatrechtelijke EVA's die werden overgeheveld naar entiteiten van de diensten van de Vlaamse overheid (bijvoorbeeld van Jobpunt Vlaanderen naar het Agentschap Overheidspersoneel);
4. De personeelsleden die werden overgeheveld vanuit een aantal vzw's die werden ingekanteld in entiteiten van de diensten van de Vlaamse overheid (bijvoorbeeld van de vzw Info Toerisme naar Toerisme Vlaanderen, van de vzw Kampeermateriaal naar een agentschap van het beleidsdomein CJSM dat ondertussen zelf is ingekanteld in het departement CJM, van de vzw Bewonersbelangen naar Wonen Vlaanderen, enz...).

In elk van deze 4 gevallen was er telkens een juridische basis voorzien (voor het eerste geval werd dit op federaal niveau geregeld, voor de gevallen 2, 3 en 4 was dit telkens met een decreet) om deze overheveling mogelijk te maken en werd in deze juridische basis ook telkens omschreven wat de verworven rechten waren van de betrokken personeelsleden. Deze verworven rechten hebben meestal betrekking op het geldelijk statuut, voornamelijk het behoud van salaris en het behoud van bepaalde vergoedingen en toelagen die ze genoten

³ Zo beschikt de op te richten DAB Vervoersautoriteit niet over rechtspersoonlijkheid.

bij de vorige werkgever, op voorwaarde dat ze bij de Vlaamse overheid nog steeds deze taken waaraan de toelage of vergoeding was gekoppeld uitoefenen.

In de gevallen 3 en 4 betrof het telkens een overheveling van niet-overheidspersoneelsleden en werd omwille van het gelijkheidsbeginsel en het daarvan afgeleide beginsel van gelijke toegang tot het openbaar ambt telkens een objectieve selectieproef georganiseerd waaraan de betrokken personeelsleden konden deelnemen. Enerzijds moesten deze personeelsleden wel slagen in deze selectieproef om te kunnen in dienst treden bij de diensten van de Vlaamse overheid, anderzijds was deze selectieproef telkens voorbehouden voor de betrokken personeelsleden en konden externen dus niet deelnemen aan deze selectieproef. Het principe van het slagen in een objectieve selectieproef werd decretaal verankerd en de concrete modaliteiten werden meestal geregeld met een BVR.

In elke van deze 4 gevallen kon de overheveling er dus toe leiden dat de overgehevelde personeelsleden omwille van verworven rechten die decretaal werden verankerd een hogere verloning genieten dan hun collega's waarmee ze samen werken in de entiteit van de Vlaamse Overheid. Overeenkomstig de ontworpen bepaling is dit echter slechts tijdelijk, namelijk tot op het ogenblik dat de beloning overeenstemt met de lonen die voor eenzelfde functie bij het departement MOW gelden.

De voorliggende regeling is gelijklopend aan de recente regeling die is opgenomen voor de overdracht van de personeelsleden van het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics naar het departement MOW in het decreet van 9 oktober 2020 tot wijziging van het decreet van 31 januari 2003 betreffende de oprichting van een Eigen Vermogen 'Flanders Hydraulics'."

Artikel 9

5. Naar luid van artikel 9 van het voorontwerp treedt het aan te nemen decreet in werking op een door de regering te bepalen datum en uiterlijk op een nog in te vullen datum. Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, verduidelijkte de gemachtigde dat die uiterste datum van inwerkingtreding 1 januari 2024 is. Artikel 9 van het voorontwerp moet dan ook in die zin worden aangevuld.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° decreet Basisbereikbaarheid van 26 april 2019: het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid;
- 2° Departement Mobiliteit en Openbare Werken: het departement binnen het homogene beleidsdomein, vermeld in artikel 28, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, waaraan de beleidsondersteunende opdrachten inzake mobiliteit worden toevertrouwd;
- 3° Vlaamse Codex Overheidsfinanciën: de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 4° Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn: de rechtspersoon die opgericht is bij het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn.

Hoofdstuk 2. Personeel

Art. 3. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken kan de personeelsleden van de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn die kunnen worden ingezet voor specifieke regietaken die verband houden met het lijngebonden openbaar vervoer en het vervoer op maat, overnemen onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Als bij de overname van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, blijkt dat ze een hogere geldelijke beloning krijgen dan de beloning die voor eenzelfde functie bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van toepassing is, behouden de betrokken personeelsleden de beloning die op het moment van de overname geldt, zonder afbreuk te doen aan de wettelijke mechanismen inzake de aanpassing van de lonen aan de evolutie van de consumptieprijzen, tot op het ogenblik dat de beloning overeenstemt met de lonen die voor eenzelfde functie bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken gelden. Als binnen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken eenzelfde functie niet aanwezig is, bepaalt de Vlaamse Regering de salarisschalen van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid.

De personeelsleden, vermeld in het eerste lid, kunnen alleen worden overgenomen als ze slagen voor een objectieve selectieproef, waarvan de voorwaarden worden vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 3. De DAB Vervoersautoriteit

Art. 4. Bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wordt de DAB Vervoersautoriteit opgericht als dienst met afzonderlijk beheer, overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

Art. 5. De begroting van de DAB Vervoersautoriteit wordt gestijfd door:

- 1° de betoelaging ten laste van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° alle ontvangsten voortvloeiend uit het beheer en de exploitatie door de DAB Vervoersautoriteit.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2024.

Brussel, 3 december 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS